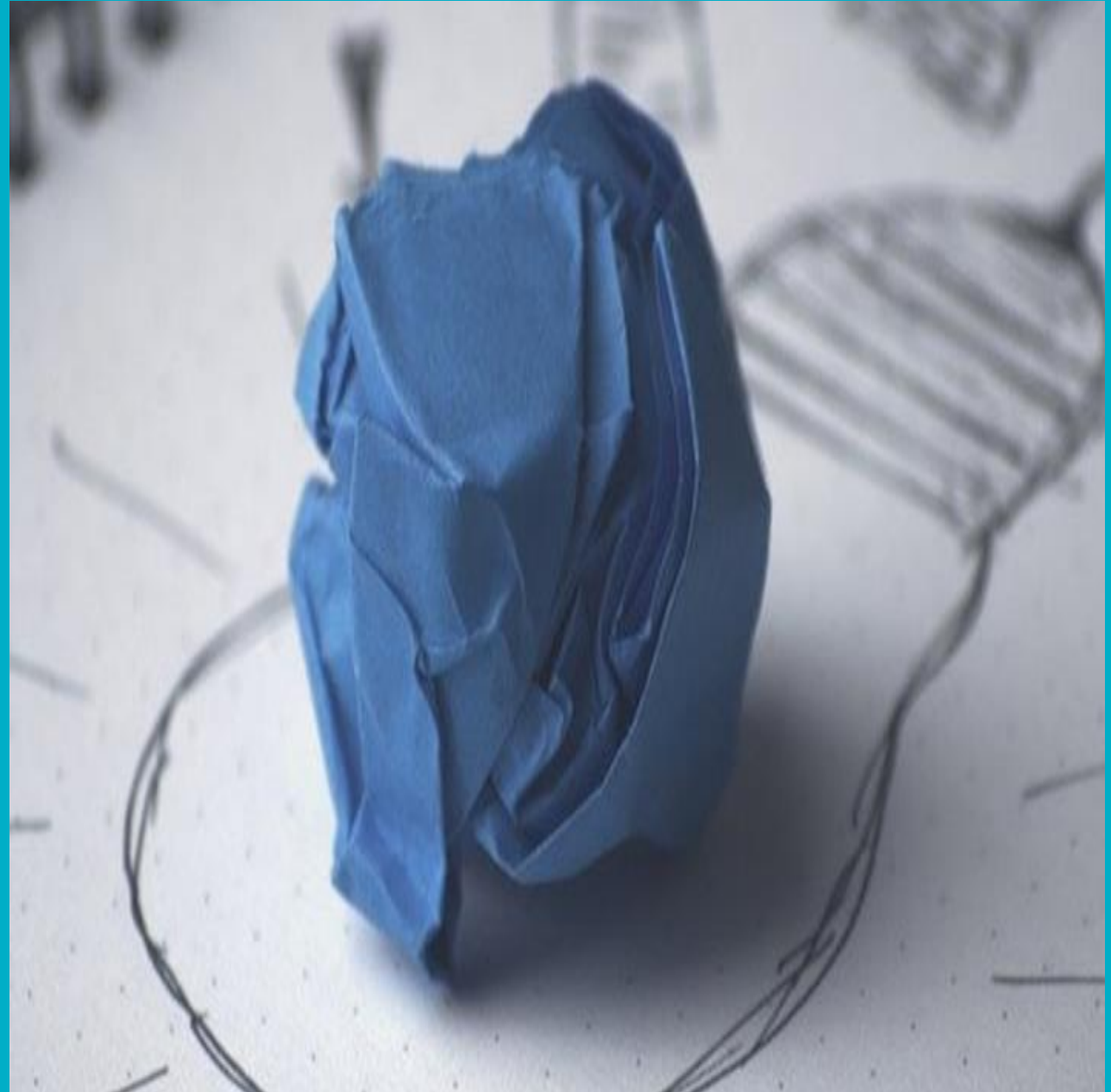

Uusi Hitti – Kokemuksia työterveyshuollon päättöksellä tehtävästä työkokeilusta

Kirsi Niittymäki
25.8.2021

finla

Työterveyshuollon päätöksellä työkokeilu

Peruste: Työterveyshuoltolaki

Työ: Omalla työnantajalla uusia työtehtäviä, selvästi mukautettuja työtehtäviä tai työtehtävien tekemistä erityisjärjestelyin

- Työkykyongelmien varhaisessa vaiheessa
- Työterveyshuolto vastaa työkokeilusta yhdessä työnantajan kanssa

Tuki: Kelan kuntoutusraha: perustuu vuosituloon, vähintään 29,05 € arkipäivältä (2021)

Kesto: 60 kuntoutuspäivää (n. 3 kk).
Kuntoutuspäivän pituus matkoineen vähintään 4 h.

- Oikeutta työeläkelakien mukaiseen ammatilliseen kuntoutukseen ei ole
- Työnantaja maksaa kokeiluajalta palkkaa

Työkokeilu työterveyshuollon päätöksellä - tulevaisuuden hitti!

- Ennaltaehkäisy – työkykyyn liittyvä rajoite on, mutta ei vielä työkyvyttömyyden uhkaa
- Ei tarvita diagnoosia
- Esimiestyön merkitys suuri! Havaitseminen
- Ei ammatillista kuntoutusta
- Mahdollisuus vaikuttaa entistä varhaisemmin työkykyyn
- Mahdollisuus aloittaa keskustelua työkykyyn liittyvistä asioista, osaamisesta, vahvuuksista, sekä elämännhallinnasta ja urasuunnitelmista.
- Pystyvyyden tunteen lisääntyminen
- Vältetään ” ammatillinen jumi”

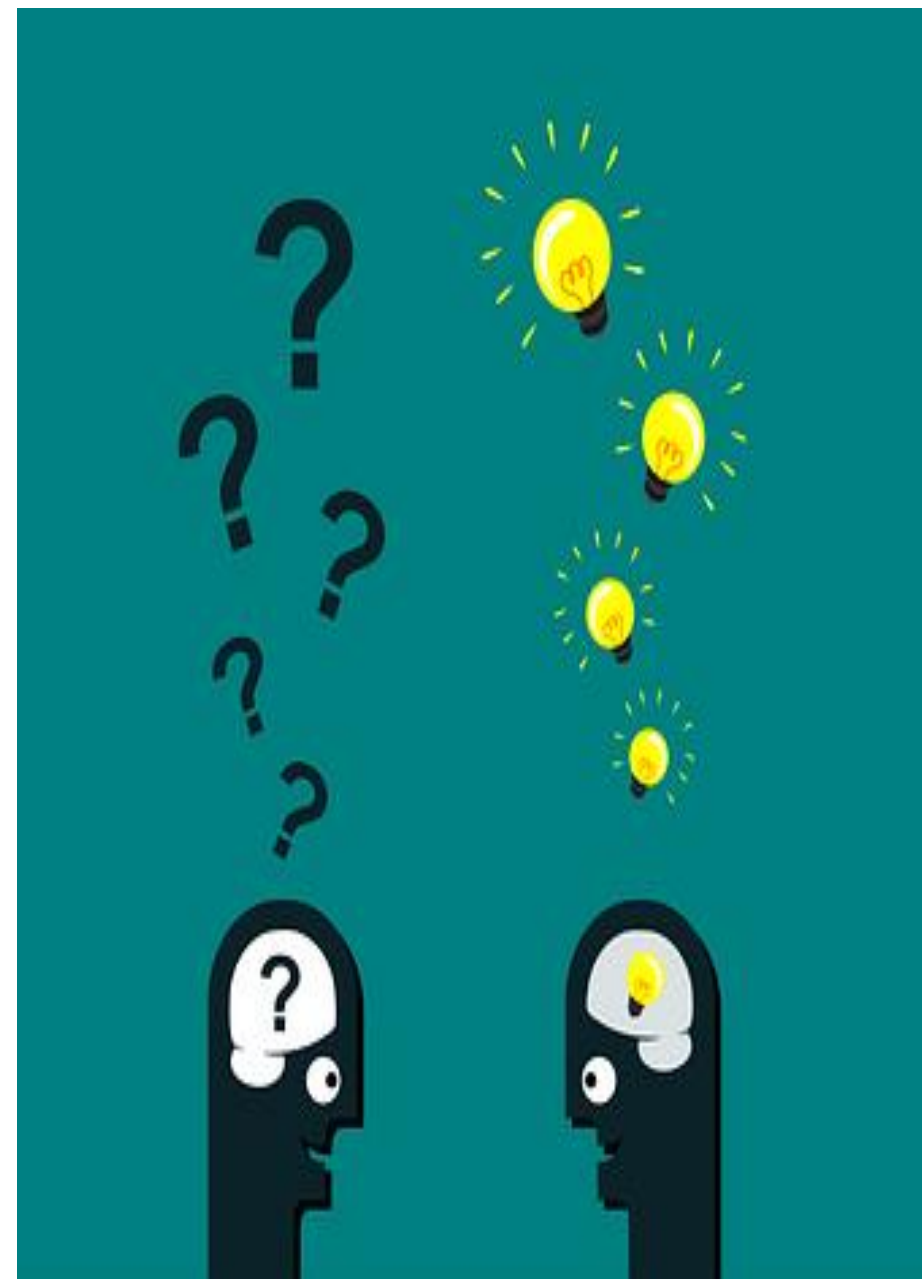

Työkokeilu työterveyshuollon päätöksellä

- Työkokeiluun voidaan lähteä ilman, että taustalla on edeltävää sairauspoissaoloa, riittää kun on terveyteen liittyvä rajoite, joka vaikeuttaa nykyisissä työtehtävissä selviytymistä
- Kelan päätöstä ei tarvitse odottaa, vaan työkokeilun voi käynnistää kun se työnantajan puolelta on mahdollista. Päätös on yleensä tullut n. kuukaudessa.
- Työnantajalle on yleensä edullisempaa saada työntekijä töihin kuin jatkaa sairaspoissaololla
- Nopeampi töihinpaluu madaltaa työhön paluun kynnystä ja osaltaan ehkäisee työkyvyttömyyttä
- Yhtä aikaa ei haeta ammatillista kuntoutusta ja työterveyshuollon päätöksellä tehtävää työkokeilua
- Jos kuntoutusrahalta siirrytään suoraan sairauspoissaololle, omavastuu-aikaa ei ole. Työkokeilu pitää tällöin aina muistaa keskeyttää ja ilmoittaa se Kelaan

Yksinkertaista

- Työterveyslääkäri arvioi työkyvyn vastaanotolla. Taustalla saattaa olla pieniä toistuvia poissaoloja tai pidempi poissaolo
- Työnantajan kanssa sovitaan työkokeilun aloituksesta neuvottelussa
- Laaditaan kuntoutussuunnitelma, jossa tavoitteena työssä pysyminen tai sinne palaaminen. Työtehtävien muutos entiseen.
- Työterveyshoitaja tekee päätöksen Kelaan (KU 114), johon liittää neuvottelu-muistion, jossa työnkuvan muutos on keskusteltu, kirjattu, sekä lääkärin arvio työkyvystä. B-lausuntoa ei tarvita.
- Työntekijä täyttää KU 112 lomakkeen Kelan verkkopalvelussa
- Työterveyshoitaja seuraa työkokeilun etenemistä puhelinoitoin ja puoliväliin työkokeilua järjestetään seurantaneuvottelu

Case monialainen yritys n. 3000 työntekijää

- Tammikuun 2019 ja kesäkuun 2021 välillä tehty **264** työterveyshuoltolakiin pohjautuvaa työkokeilua
- Työkokeilusta osa on ravintolapuolen työntekijöitä (noin 60 hlöä), joiden sairauspoissaolopäivät **laskivat** yhteensä vuoden 2019 aikana noin **2000 päivällä** verrattuna vuoteen 2018. Työkokeiluilla merkittävä rooli.
- Työkokeilujen **onnistumisprosentti on 93 %**, seuranta on tehty sairauspoissaolomäärien suhteen ja asiakaspalautteen avulla. Keskeytynyt on 6 kappaletta.
- Riskitöntä työnantajalle ja työntekijälle. Palkka maksetaan tehdyistä tunneista lisineen. Kela korvaa kuntoutusrahalla palkan osuutta työnantajalle.
- **Yhteistyö työterveyshuollon ja yrityksen välillä ensisijaisen tärkeää**

Palaute

- Kerätyn palautteen mukaan (n = 43) työkokeilijat arvioivat työkykynsä 3 kk työkokeilun alussa **6,3** ja lopussa **7,1**
- Työmotivaation merkitys laskeneen noin puolet kokeiluun lähteneitä, lopussa motivaatio koettiin hyväksi eli ei merkitystä työkykyyn
- Työkokeilun alussa **63 %** koki työn henkisesti raskaaksi, lopussa **41 %**
- Työympäristöllä suuri merkitys: alussa **60 %** koki ympäristön itselleen kuormittavaksi, lopussa **14 %**
- Työkokeiluilla merkittävä osuus sairauspoissaolojen vähenemiseen, palautteen mukaan työtyytyväisyys lisääntyi

Case: Anni 24 v.

Kassatyöntekijä, opinnot kosmetologiksi kesken.
Sopimustunnit 20 h / vko. Samassa työssä yo-
kirjoitusten jälkeen.

Terveydellinen haaste: jaksaminen, paniikkihäiriö

Sairaslomia toistuvasti.

Esihenkilö keskustellut asiasta ja tuonut esiin huolen.

Yhteys työterveyshuoltoon.

Päädytään työterveyshuollon päätöksellä
kosmetiikkamyyjän työkokeiluun

- Rajatut työtunnit, aluksi 3 pvä / vko 4 h / pvä
- **Työn yhdistettävyyys opintoihin tukee jaksamista**

Case: Marjo 36 v.

Myyjä, merkonomi, taloushallinto

Lyhyt työhistoria, työttömyyttä, vanhempainvapaata jne.

- Rasitusvamma kädessä, joka pahenee toistotyötä, hyllytystä tehdessä
- Haetaan työeläkeyhtiöstä ammatillista kuntoutusta, mutta se hylätään – ei työkyvyttömyyden / eläköitymisen uhkaa. Sairausloma uhkaa pitkittyä.
- Työterveyshuollon päätöksellä työkokeilu toimistotyöhön – puhelinvaihde, määräaikainen
- Saadun työkokemuksen avulla, **Marjo työllistyi vastaavaan työhön toiselle työnantajalle**

Case: Timo 48 v.

Kokki ravintolassa

- Yötyö alkanut kuormittaa jaksamista
- Työterveyslääkäri toteaa, ettei yötyötä suositella
- Ruoka-ala kiinnostaa, ei halua muulle alalle
- Työterveyshuollon päätöksellä työkokeilu kaupan palvelutiskille, jossa voi toimia ruuan parissa ilman yötyötä
- **Työnantaja tyytyväinen osaamisen lisääntymisestä kaupan puolelle**

Kiitos!